

Existuje v Íránu politická opozice?

03.dubna 2006 Jaroslav Zvěřina

Současný íránský režim získal zvolením prezidenta Mahmouda Ahmadinedžáha na fundamentalistické a antisemitské údernosti. Fundamentalističtí islámští duchovní, kteří ideologicky zemi vedou, přestali již tolik zdůrazňovat přítomnost „umírněných“ politiků v parlamentu a ve vládě. V zemi se dějí věci, které západní civilizaci děsí a zbytek světa přinejmenším znervózňují. Veřejné popravy a tělesné tresty jsou časté. Byla zaznamenána poprava dvou mladých mužů za homosexuální styky, jakož i poprava mladé ženy za to, že při obraně proti znásilnění usmrtila jednoho z útočníků. Nevěrná žena byla potrestána veřejným ukamenováním.

Režim „mulláhů“ vládne zemi železnou rukou a svá zvěrstva proti lidským právům zaštiťuje náboženským fundamentalismem. Patří k němu samozřejmě také podpora teroristických bojůvek v Iráku a jinde. Agresivní výroky íránského prezidenta o potřebě „vymazat Izrael z mapy světa“, nebo o popírání holocaustu, jen dokreslují vážnost situace.

Stav íránské opozice není dobrý

Protože íránský režim své politické odpůrce soustavně kriminalizuje, opozice je zde velmi slabá, pokud vůbec nějaká. Lidé, kteří na řádění islámských fundamentalistů nemají nervy, ani žaludek, odcházejí do emigrace. Tisíce příslušníků opoziční organizace mudžáhedínů žije dnes v uprchlickém táboře Ashraf v Iráku. Chrání je jen hodně nespolehlivý mezinárodní status uprchlíků. A to je v době, kdy se do Iráku infiltrují z Íránu teroristé, hodně chabá záruka čehokoliv. Organizace mudžáhedínů (PMOI) je navíc stále na listině teroristických organizací, a to přesto, že je nejsilnější složkou íránské „Národní rady odporu“ (NCRI). Tato organizace nedávno uspořádala v Bruselu velkou celodenní manifestaci, na které se shromáždilo několik tisíc Íránců, žijících v emigraci. Je zřejmé, že tato organizace je prakticky jedinou nadějí na nějakou politickou změnu v zemi.

Íránský režim v poslední době nenechává nikoho na pochybách, že usiluje o vlastní jaderné zbraně, když rakety na jejich přepravu již vlastní. Kličkuje před Mezinárodní agenturou pro atomovou energii, kličkuje před evropskými politiky, je hostilní ke Spojeným státům a Izraeli vlastně vyhlásil válku.

Appeasement nikam nevede

Myslím, že za daných okolností by si alespoň političtí odpůrci tohoto nechutného režimu zaslouhovali mezinárodní podpory. Evropský parlament zatím přijal jen nepříliš výraznou rezoluci proti porušování lidských práv v Íránu. Prvním parlamentem, který se veřejně zastal íránských mudžáhedínů, byl zatím myslím belgický Senát. Přijal rezoluci, která žádá vyškrtnutí organizace PMOI z mezinárodního seznamu teroristických organizací.

Evidentně neexistuje žádná záruka, že se problémy s Íránem vyřeší politickou cestou. Rada bezpečnosti, která se situací v zemi bude zabývat, má jen málo účinných nástrojů. Na účinky opakovaných vážných varování na diktátorský režim v Iráku máme poměrně čerstvé vzpomínky, pohříchu negativní. Mezinárodní blokáda měla myslím v případě Iráku účinky ještě horší. U Íránu je třeba zvážit také skutečnost, že v postupu proti němu zřejmě svět nebude jednotný. Obrovské zásoby íránské ropy nezajímají jen vyspělé země. Jsou vysloveně atraktivní také pro Čínu. A Rusko také nemusí odolat pokušení, pomáhat solventnímu fundamentalistickému režimu. Zatím se zdá, že jednota mezinárodní veřejnosti je zde v nedohlednu. V Evropské unii bohužel převládá zatím spíše

opatrná politika jednání a dohod, a porušování dohod z íránské strany. Od doby Mnichovské dohody se takové politice říká appeasement, tedy usmiřování režimu, který vlastně nijak usmířit nejde ...